

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2006/133

BETREFT: Basisonderwijs: Innen van de bijdrage bij de ouders.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 14.02.2006

1.2 Verzoeker

Directeur Lagere School.

1.3 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 14 februari 2006.

Bij brief van 21 februari 2006 werd verzoeker geïnformeerd over de zittingsdag.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Heel wat ouders zijn laks in het betalen van hun schoolrekeningen. Daarom volgende vragen:

- Kan de school factuurvoorwaarden formuleren op de rekeningen aan de ouders? Indien ja, waar zijn dan gangbare voorbeelden voor onderwijs te vinden?
- Kan de school administratieve kosten aanrekenen bij laattijdige betalingen (vb. 10% op het openstaande bedrag)?
- Kan de school verwijlinteressen opnemen?
- Bestaat er een verjaringstermijn voor openstaande facturen binnen onderwijs?

Bijkomende fenomenen:

- Vaak schrijven leerlingen zich in in verschillende scholen. Mag de school een waarborgsom innen bij inschrijving, om met meer zekerheid en op een goede manier het schooljaar te kunnen starten?
- Dit schoolshoppen brengt met zich mee dat heel wat leerlingen een kopie van het getuigschrift komen vragen. In de richtlijnen voor onderwijs staat dat er slechts 1 getuigschrift per leerling mag gemaakt worden. Mag er een duplicaat gemaakt worden van dit getuigschrift? Indien ja, mag hier dan een administratieve kost voor gevraagd worden?

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

27 maart 2006, 12u.30

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Ann Beckers, Paul De Winne, Etienne Becuwe.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES

4.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij voor wat betreft de vragen inzake onderwijsregelgeving en bijdrageregeling bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening voor leerlingen georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen of ontwikkelingsdoelen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid voor het basisonderwijs niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht is en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De Commissie zorgvuldig bestuur is van oordeel dat in het kader van onderwijskosten en een afzonderlijke dienstverlening de school geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds kosten voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

Voorschot op bijdrage

De Commissie zorgvuldig bestuur wijst erop dat een waarborg een afzonderlijk bedrag is dat integraal teruggegeven wordt zo de eraan verbonden verplichtingen zijn nagekomen. Aan een waarborg in zijn juridische betekenis beantwoordt er geen prijs of vergoeding voor een goed of een dienst die de leerlingen effectief ten goede komt. Een waarborg is in de hier geschetste context niet toegelaten. Een voorschot daarentegen kan wel.

De Commissie zorgvuldig bestuur bevestigt dat het behoort tot de autonomie van de lokale onderwijsgemeenschap om afspraken te maken over modaliteiten bij het innen van de ouderbijdrage.

Een van de mogelijkheden is dat er afspraken zijn over het betalen van een redelijk voorschot bij de aanvang van het schooljaar. De Commissie kan er mee akkoord gaan dat op voorhand

een beperkt vast bedrag aan de ouders gevraagd wordt. De besteding van het vast bedrag kan opgevolgd worden door de ouders. Het bedrag wordt per schooljaar verrekend met de effectieve kosten die de school maakt voor de betrokken leerling. Op het einde van het schooljaar wordt het voorschot of het deel ervan dat niet werd opgebruikt aan de ouders terugbetaald.

De Commissie vraagt dat er over het voorschot op de ouderbijdrage met de ouders duidelijk wordt gecommuniceerd. Het doel en de besteding van het gevraagd bedrag moeten duidelijk omschreven worden. Het voorschot dient besproken te worden in de verschillende participatieorganen en duidelijk vermeld te worden in het schoolreglement. Daarbij wordt aandacht besteed aan afwijkingen voor minder goeie ouders.

Administratieve kosten

Administratieve kosten (briefwisseling, port, e.a.) hebben geen verband met het werken aan eindtermen en ontwikkelingsdoelen of het leren en opvoeden in het algemeen. Hiervoor ontvangt de basisschool een werkingsbudget. De communicatie tussen school en ouders, ook over achterstallige rekeningen, behoort tot de administratieve werking eigen aan een school, als onderwijsorganisatie. Dit kan niet ten laste gelegd worden van de ouders.

Kost diploma-attest

De kosten van een duplicaat of een bewijsstuk van het behaalde getuigschrift of diploma na het afstuderen, worden beschouwd als een afzonderlijke dienstverlening buiten het feitelijke onderwijs. De Commissie zorgvuldig bestuur is van oordeel dat het tot de autonomie hoort van het schoolbestuur om al of niet een redelijk bedrag te vragen.

Andere

Inzake factuurvoorwaarden, verwijlrenten en verjaringstermijnen is er geen regelgeving opgesteld door de onderwijsoverheid. Hier geldt de regelgeving van het handels- of burgerlijk recht. Als het schoolbestuur deze regelgeving wenst toe te passen, is het verplicht hierover tijdig voldoende en op ruime schaal met de ouders en het personeel te communiceren.

Ten slotte wijst de Commissie zorgvuldig bestuur erop dat betwistingen tussen ouders en school over de bijdrageregeling geen gevolgen mogen hebben voor het recht op onderwijs. Het recht op onderwijs heeft voorrang op discussies tussen ouders over de bijdrageregeling. Discussies tussen schoolbestuur en ouders over de betalingswijze van een bijdrage mogen geen impact hebben op de toegang voor een leerling tot onderwijs- en schoolactiviteiten die voor alle leerlingen van een klas georganiseerd worden.

Brussel, 27 maart 2006

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter